ՎՐԵԺ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ՊԱՀԼԱՎՈՒՆԻՆԵՐԸ ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀՈԳԵՎՈՐ ԱՆԱՂԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՊԱՆՆԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ 2008

Scanned with CamScanner

ՀՏԴ 941 (479.25)

ԳՄԴ 63.3 (2Հ)
Վ 301

Տպագրվում է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի
գիտական խորհրդի որոշմամբ

Պատասխանատու խմբագիր՝ պ. գ. դ., պրոֆ. Հ. Մարգարյան

Վարդանյան Վ. Մ.

Վ 301 Պահլավունիները Հայոց պետականության և հոգևոր անաղարտության պահապաններ ՀՀ ԳԱԱ ՊԻ, 2007.- 234 էջ:

Մենագրությունը նվիրված է միջնադարյան Հայոց պատմության մեջ ականավոր դեր խաղացած Պահլավունի տոհմի պատմությանը: Հեղինակը հայ և օտար սկզբնաղբյուրների հավաստի հենքի վրա քննության է առնում Պահլավունիների անցած ուղու պատմարժան իրողությունները, հատկապես Հայոց պետականության, Հայ առաքելական եկեղեցու դավանական անաղարտության և անկախության գործին տոհմի ականավոր ներկայացուցիչների բերած նպաստը:

Աշխատության մեջ լուսաբանվում է նաև Պահլավունի տոհմից սերած մտավորականների ծավալած ազգանվեր գործունեությունը, գրական և կրթա-լուսավորչական բնագավառներում նրանց ունեցած ներդրումը:

Նախատեսվում է միջնադարյան Հայաստանի պատմությամբ հետաքրքրվողների, ընթերցող լայն հասարակայնության համար:

ISBN 978-99941-73-16-7

ԳՄԴ 63.3 (2Հ)

Scanned with CamScanner

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան..3
ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ - ՊԱՀԼԱՎՈՒՆԻ ՏՈՀՄԻ ԾԱԳՈՒՄՆ ՈՒ ՎԵՐԵԼՔԸ..................12
Գլուխ առաջին-Տոհմի ծագումը..12
Գլուխ երկրորդ- Պահլավունի տոհմը վերելքի ճանապարհին...................19
Գլուխ երրորդ- Վասակ Հոլում Պահլավունի սպարապետը......................24
Գլուխ չորրորդ- Վահրամ Պահլավունի շինարարը և զորավարը.................29
Գլուխ հինգերորդ- Վահրամ Պահլավունու եղբայրները և որդիները.......49
Գլուխ վեցերորդ-Գրիգոր Մագիստրոս...55
Գլուխ յոթերորդ- Գրիգոր Մագիստրոսի շառավիղները...........................90
ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ-ՊԱՀԼԱՎՈՒՆԻՆԵՐԸ XI Դ. 2-ՐԴ ԿԵՍԻՆ ԵՎ XIII Դ.Դ...........94
Գլուխ առաջին-Գրիգոր Վկայասեր Պահլավունի կաթողիկոսը...............94
Գլուխ երկրորդ- Պահլավունի Վահրամը Եգիպտոսի
լիազոր-վեզիրի պաշտոնում...109
Գլուխ երրորդ-Բարսեղ Պահլավունի կաթողիկոսը.................................115
Գլուխ չորրորդ- Գրիգոր III Պահլավունին Հայոց կաթողիկոս...............119
Գլուխ հինգերորդ- Ծովքի Պահլավունիները..125
Գլուխ վեցերորդ- Պահլավունիները Հռոմկլայում.................................137
Գլուխ յոթերորդ- Պահլավունիները Հյուսիս-արևելյան
Հայաստանում (XI դ. վերջ-XII դ.)...178
Գլուխ ութերորդ- Պահլավունի տոհմից վերընձյուղված
գործիչները XII-XIII դարերում...184
ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ-ՊԱՀԼԱՎՈՒՆՅԱՑ ՇԱՌԱՎԻՂՆԵՐԸ XIV-XVII ԴԴ..................192
Ամփոփում..202
Մատենագիտական ցանկ..208
1. Սկզբնաղբյուրներ..208
2. Գրականություն...211
Անվանացանկեր..217
1. Անձնանուններ...217
2. Տեղանուններ...229
3.էթնիկական անվանումներ..234
Բովանդակություն...235

Scanned with CamScanner